

PROHLÁŠENÍ ČLENŮ A PORADNÍCH ČLENŮ A ŘÍDÍCÍ SKUPINY BOLOŇSKÉHO PROCESU O DŮSLEDČÍCH RUSKÉ INVAZE NA UKRAJINU

My, níže podepsaní členové a konzultativní členové Evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání (EHEA), co nejdůrazněji odsuzujeme ozbrojený útok Ruské federace na Ukrajinu v rozporu s mezinárodním právem¹.

Připomínáme, že Boloňský proces sjednotil 49 zemí ze všech částí Evropy do EHEA jako oblasti, kde se studenti, zaměstnanci a absolventi mohou volně pohybovat za účelem studia, výuky a výzkumu. Boloňská deklarace z roku 1999 zdůrazňuje, že prioritou je vzdělávání a spolupráce v oblasti vzdělávání při rozvoji a posilování stabilních, mírových a demokratických společností.

Jak ministři zdůraznili ve svém Římském komuniké z listopadu 2020, "EHEA naší vize bude plně respektovat základní hodnoty vysokoškolského vzdělávání a demokracie a právního systému. Bude podporovat kreativitu, kritické myšlení, volný pohyb znalostí a rozšíří příležitosti, které nabízí vývoj technologií pro učení se a výuku založenou na výzkumu." Jak dále zdůrazňuje Římské komuniké, EHEA vychází ze základních hodnot institucionální autonomie, akademické svobody a integrity, účasti studentů a zaměstnanců na správě vysokoškolského vzdělávání a veřejné odpovědnosti za vysokoškolské vzdělávání. Vysokoškolské vzdělávání by mělo studenty připravit na to, aby se stali aktivními, kritickými a zodpovědnými občany.

Ruská invaze na Ukrajinu, která je členem EHEA od roku 2005, ignoruje hodnoty a cíle EHEA a zásadně porušuje všechny povinnosti a závazky, které Rusko přijalo při vstupu do EHEA v roce 2003. To také podkopalo důvěru, která je pro evropskou spolupráci v oblasti vysokoškolského vzdělávání zásadní. Pro Rusko bude znovuzískání důvěry ostatních členů EHEA dlouhým a obtížným procesem.

Proto:

- Žádáme všechny členy a poradní členy EHEA, aby nabídli podporu vysokoškolskému vzdělávání na Ukrajině. V bezprostřední budoucnosti to může zahrnovat finanční podporu ukrajinským institucím, zintenzivnění spolupráce a obecně zajištění pokračujícího zapojení ukrajinských studentů a zaměstnanců do evropského vysokoškolského vzdělávání. V dlouhodobějším horizontu může podpora zahrnovat pomoc při obnově zničené infrastruktury na vysokoškolských institucích, další podporu obnovy a zvýšení akademických výměn.
- Žádáme všechny členy a poradní členy EHEA, aby umožnili ukrajinským studentům nebo potenciálním studentům pokračovat nebo získat přístup k vysokoškolskému vzdělání, pokud musí uprchnout z Ukrajiny nebo se tam nemohou vrátit. To může zahrnovat nabídku studijních míst s potřebným financováním, stejně tak i poskytování

¹ Viz. rozhodnutí ze dne 24. února 2022 Výborem ministrů Rady Evropy.

víz a povolení k pobytu a otevírání hranic uprchlíkům. Tuto pomoc by měly poskytovat všechny členské země EHEA, a nejen ty, které sdílejí hranice s Ukrajinou.

- Zdůrazňujeme, že tato opatření musí přesahovat rámec nouzového stavu: Jakmile jsou studenti přijati do studijního programu, měli by mít možnost program dokončit, i v případě, že by jim situace na Ukrajině umožnila návrat dříve.
- Žádáme všechny členy a poradní členy EHEA, aby nabídli útočiště a dočasné pracovní příležitosti pro akademické pracovníky, kteří musí uprchnout z Ukrajiny nebo se nemohou vrátit. Přesná opatření budou muset být přizpůsobována vývoji situace na Ukrajině.
- Žádáme všechny členy a poradní členy EHEA, aby rozšířili podobnou pomoc zahraničním studentům a zaměstnancům, kteří nemohou pokračovat ve studiu nebo pracovat na ukrajinských vysokých školách.
- Požádejte všechny členy a poradní členy EHEA, aby přerušili kontakty a spolupráci s jakoukoli ústřední vládní organizací Ruska nebo jakékoli jiné země, která aktivně podporuje ruskou invazi na Ukrajinu. A zkontrolujeme, že spolupracujeme pouze s organizacemi a institucemi z Ruska, které jsou jasně založeny na společných evropských hodnotách.
- Uznáváme odvahu těch členů ruské občanské společnosti, kteří se navzdory velkému osobnímu riziku angažují v protestech proti ruské invazi na Ukrajinu. Žádáme všechny členy a poradní členy EHEA, aby nabídli podporu a ochranu těm členům ruské vysokoškolské komunity, kteří veřejně zaujmou postoj proti invazi.

Ruskou invazi na Ukrajinu považujeme za zásadní porušení principů, na nichž jsme společně vybudovali Evropský prostor vysokoškolského vzdělávání. Žádáme proto řídicí skupinu Boloňského procesu (BFUG), aby pozastavila práva Ruska na reprezentaci² ve všech strukturách a činnostech EHEA, včetně BFUG, pracovních skupin, task forces, peer learning groups a podobných struktur. Žádáme BFUG, aby rozšířila stejná opatření na všechny členské státy EHEA, které pomáhají Rusku při jeho invazi na Ukrajinu. Zároveň žádáme BFUG, aby zvažila další opatření a podporu vysokoškolského vzdělávání na Ukrajině.

Těšíme se na den, kdy budeme moci Rusko a všechny ostatní členy EHEA postižené takovým pozastavením přivítat znovu zpět v Evropském vysokoškolském společenství a kdy budou opět plně respektovány hodnoty, na nichž stavíme a ke kterým se Rusko zavázalo.

Členové EHEA

Česká republika

Dánsko

² Viz rozhodnutí přijaté Výborem ministrů Rady Evropy dne 25. února 2022 s ohledem na Právo Ruska na zastoupení v této organizaci.

Estonsko

Finsko

Island

Lotyšsko

Malta

Nizozemsko

Norsko

Polsko

Portugalsko

Ukrajina

Poradní členové EHEA

Rada Evropy

Evropská asociace vysokoškolských institucí

Evropská unie studentů

Evropská univerzitní asociace

Podporováno také

Evropský registr pro zajišťování kvality v oblasti vysokoškolského vzdělávání